

Moravský venkov

Ženy v místních akčních skupinách

Publikace vznikla jako výstup projektu

Rovné příležitosti a zapojení žen v problematice rozvoje venkova

Tento projekt podpořila Nadace Open Society Fund Praha

Z program Dejme (že)nám šanci, který je financován z Norských fondů

Nadace Open Society Fund Praha: www.osf.cz

Norské fondy: eeagrants.org

Vydavatel:

Civipolis, o.p.s.

Bystrovanská 263/19A

772 00 Olomouc

www.civipolis.cz

Předmluva

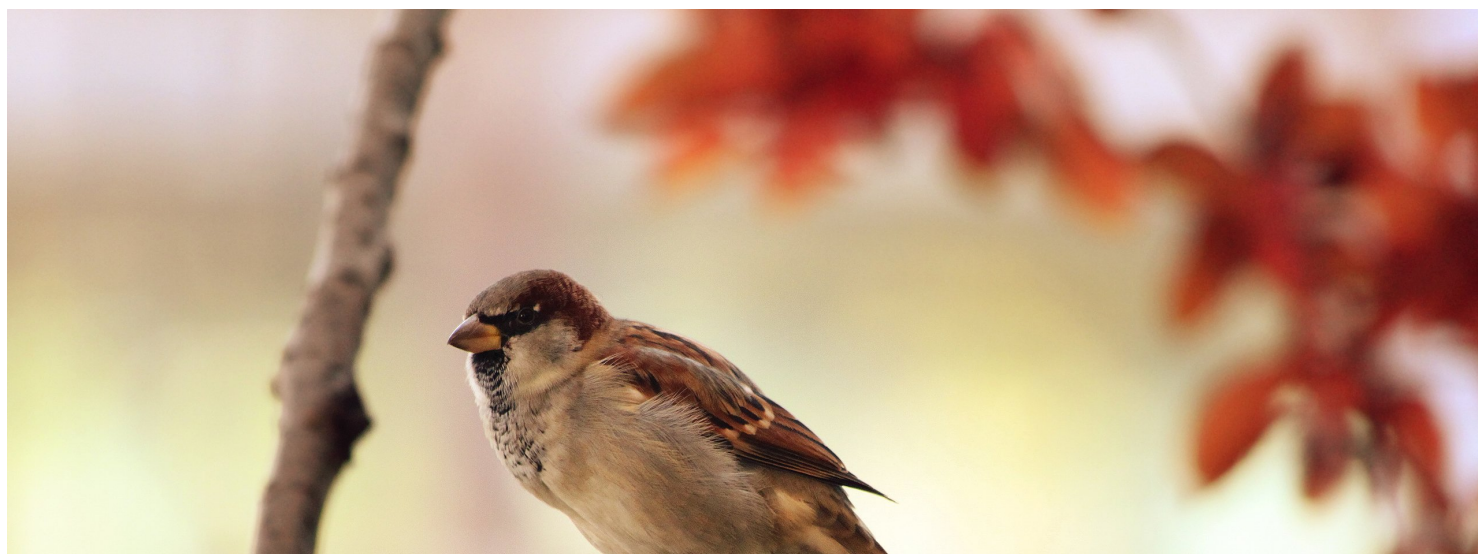

Tato publikace vznikla jako jeden z výstupů projektu, který byl věnován problematice postavení žen na venkově. Na začátku stála otázka: Jak mohou místní akční skupiny pomoci ženám při hledání práce na venkově?

I přes veškeré snahy a iniciativy, které se snaží pomoci ženám usnadnit vstup na trh práce, zejména po ukončení studií na vysoké či střední škole nebo po mateřské dovolené, se stále setkáváme s řadou bariér. Bariér, které se jen těžko překonávají. Mají nejrůznější povahu. Jedná se například o neochotu zaměstnavatelů nabízet pracovní pozice na zkrácené úvazky, obtížnou dostupnost mateřských školek a základních škol na venkově, problematickou dopravní dostupnost či časovou náročnost, která je na ženy, zejména maminky, kladena při jejich snaze skloubit péči o děti a rodinu s prací.

Velmi důležitou roli hrají na venkově místní akční skupiny. A právě ony mohou v řadě věcí pomoci. Jak? Na tuto otázku se pokusíme odpovědět právě v této publikaci, a to na příkladech žen, které získaly na venkově práci díky aktivitě místních akčních skupin.

Můžete se tak, po úvodním představení místních akčních skupin, které byly zapojeny do našeho projektu, začít do příběhů žen, které se díky své aktivitě, s pomocí těchto organizací, nyní podílejí na rozvoji moravského venkova.

MAS Regionu Poodří, z.s.

Kontakt:

MVDr. Kateřina Křenová, předsedkyně spolku

742 54 Bartošovice 1

www.mas.regionpoodri.cz

MAS Regionu Poodří vznikla v roce 2004 jako občanské sdružení, sídlí v Bartošovicích a sdružuje celkem 39 obcí. Oblast působnosti MAS se nachází podél řeky Odry, na území mezi Jeseníky a Beskydami.

Sdružené obce spadají do Moravskoslezského kraje. V obcích této MAS žije dohromady téměř 70 000 obyvatel. Mezi přírodní lákadla oblasti patří především Chráněná krajinná oblast Poodří. Navštívit lze také Jistebnickou rybníční soustavu. Ke kulturnímu vyžití láká Zámecká naučná stezka v Bartošovicích, Muzeum Moravských bratří, kostel v Kuníně, a nebo třeba rozhledna v Bílově. Ke sportu pak mohou turisté či místní využít vodáckého areálu v Bartošovicích, dostihové stáje v Jistebníku, anebo si zajezdit na motokárách v Albrechticích. MAS se od svého založení podílela na nespočtu projektů. Krokem k zpopularizování místní

výroby bylo založení značky „Moravské Kravařsko regionální produkt“, jehož je MAS Regionu Poodří regionálním koordinátorem. Vedle výroby byly podpořeny také kulturní památky, jako kostel sv. Mikuláše v Hladkých Životicích, obnova kaple v Jeseníku nad Odrou, záchrana kostela sv. Petra a Pavla v Jistebníku, samotné obce a jejich veřejná prostranství (např. nová náves v Albrechticích, odpočinkový park v Hladkých Životicích, úprava veřejného prostranství v centru obce Bernartice nad Odrou), a v oblasti sportu a volného času byl podpořen kupříkladu projekt na realizaci Rekreačního areálu „Sokolák“ v Suchdole nad Odrou.

MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

Kontakt:

Ing. Anna Bartošová, ředitelka MAS

Hlavní 137, 788 33 Hanušovice

www.hornipomoravi.eu

MAS Horní Pomoraví působí v oblasti Zábřehu a Hanušovic. Byla založena v roce 2007 a sdružuje 46 obcí. Tato místní akční skupina vznikla za účelem zejména ekonomického rozvoje území.

Tato severomoravská oblast skýtá hned několik přírodních i historických zajímavostí, a to například Hrad a zámek Kolštejn, hrad Hoštejn, zřícenina hradu v Brníčku či tzv. Staroměstská pevnostní oblast STM-S 30 až STM-2 34 (československé pohraniční opevnění, které bylo budováno v reakci na agresi fašistického Německa a představovalo jeden z nejdokonalejších pevnostních systémů v tehdejší Evropě). Mezi přírodní památky pak lze zařadit Přírodní park

Březná nebo Kralický Sněžník, který je každoročním cílem mnoha turistů.

Obecně prospěšná společnost Horní Pomoraví rozdělila za 10 let svojí činnosti zhruba 65 000 000 korun ve 170 projektech. Kromě dotační činnosti se také velmi intenzivně věnuje rozvoji komunitního a kulturního života v oblasti a je regionálním koordinátorem značky „Jeseníky originální produkt“. MAS realizovala, resp. pomáhala realizovat projekty v oblastech zemědělství.

Památník v Hoštejně

Památník k dokončení budování železnice nad obcí Hoštejn. Tento empírový památník z první poloviny 19. století je výraznou dominantou v krajině. Tato stavba připomíná dobudování významné železniční cesty z Olomouce do Prahy

vzdělávání, turistiky či regionální produkce. Hned několik projektů se věnovalo modernizaci zázemí pro zemědělskou výrobu, pastevní areály pro skot a ovce, obnově zemědělské techniky. Ve jménu budování atraktivního venkova se uskutečnila např. modernizace ubytovacích zařízení a vybavení ploch pro sportovní využití. V oblasti péče o kulturní a historické památky se MAS podílela například na projektech rekonstrukce interiéru kostela sv. Jana Křtitele v Jedlí, obnovy fasády a reliéfu kostela sv. Vavřince v Rudě nad Moravou, rekonstrukce fary v Hoštejně či zřízení regionálního muzea v Hrabové.

MAS Moravská cesta, z.s.

Kontakt:

Julie Zendulková, předsedkyně MAS
Svatoplukova 16, 784 01 Červenka
www.moravska-cesta.cz

MAS Moravská cesta vznikla již v roce 2005, o rok později bylo formálně ustaveno občanské sdružení, které nyní sdružuje 22 obcí.

Území se rozkládá na Bouzovské vrchovině, části tradiční zemědělské Hané a území lužních lesů v Litovelském Pomoraví, a nabízí několik přírodních i kulturních památek a společenských akcí (Balony na Bouzově, „Bobr cup“, kanoistické závody...). V již zmíněné Bouzovské vrchovině nalezneme hrad Bouzov, dále zde můžeme navštívit Mladečské či Javoříčské jeskyně anebo zavítat do arboreta v Bílé Lhotě. V regionu se nachází několik muzejních objektů a to například Národopisné

muzeum Cholina, Muzeum Litovelska, Hanácký skanzen v Příkazích). Region je také velmi dobře vybaven pro sportovní využití místních obyvatel, disponuje cyklostezkami, podporuje hipoturistiku, kanoistiku, pěší turistiku; v létě pak lze k osvěžení využít přírodní koupaliště (Náklo). Environmentální osvětu a vzdělávací programy pro děti různého věku zajišťuje centrum Sluňákov. Díky úrodnosti půdy na Hané zde není nouze o již tradiční

a prosperující výrobu, jako např. piva v Litovelském pivovaru, těstovin ve společnosti Adriana či sýrů a dalších mléčných výrobků ve společnosti Orrero. Vedle klasických zemědělských družstev se zde daří také drobnému ekologickému zemědělství.

Řada obcí, které jsou zapojeny do činnosti této místní akční skupiny, má aktivně činné organizace. Čilý je v obcích také kulturní a společenský život, čemuž napomáhá množství nejen kulturních, ale také přírodních památek. Mezi nejvýznamnější patří bezesporu hrad Bouzov, který je dominantou celého kraje.

MAS Moravská cesta pomohla přispět

k rozvoji oblasti mnoha projekty. Vedle oblasti zemědělství, kde byly finančně podpořeny nejrůznější přístavby, rekonstrukce, ale také nákupy zemědělské techniky, byly finance směřovány k rekonstrukcím církevních památek, jako např. kostela v Řimicích, v Měrotíně, oprava pomníku „Obětem světových válek“ ve Střeni, modernizace fary v Křelově, či dílčí rekonstrukce kostela na Bouzově nebo v Bílé Lhotě. MAS se společně s obcemi stará o sportovní vyžití na venkově, o zřizování či opravy dětských hřišť, zvyšování ubytovacích kapacit, a v neposlední řadě také o opravu místních komunikací a osvětlení.

MAS Partnerství Moštěnka, o.p.s.

Kontakt:

Markéta Poláchová Kropáčková, ředitelka MAS
Dr. A. Stojana 120/4, 751 17 Horní Moštěnice
www.mas-mostenka.cz

Obecně prospěšná společnost MAS Moštěnka se sídlem v Kostelci u Holešova byla založena v roce 2005 a je pojmenována podle přítoku řeky Moravy, který pramení v Hostýnských vrších.

Tato místní akční skupina sdružuje celkem 50 obcí ze Zlínského a Olomouckého kraje. Pro Moštěnku je typický hanácký ráz oblasti, rovinatá zemědělská krajina s výhledem na Hostýnské vrchy. Návštěvníky mohou nalákat například kulturní památky v Říkovicích (Socha sv. Jana Nepomuckého, rondel v zámecké zahradě) v Bochoři (kostel sv. Floriána), ve Staré Vsi (Mariánská kaple) či zámek v Přestavlcích, dále příroda lákající k cykloturistice i hipoturistice. v nenáročném terénu, která nabízí několik

naučných stezek. MAS Moštěnka pracovala za svou činnost na 108 projektech, jejichž celková částka/hodnota se vyšplhala na 77 milionů korun, přičemž dotacemi bylo pokryto téměř 49 milionů korun. Peníze putovaly na opravy církevních a památkových subjektů (Fara v Rymicích, kostel v Prusinovicích, kostel v Horní Moštěnici), dále také na zařízení pro děti, na hřiště, závlahová zařízení fotbalového hřiště v Domaželicích nebo třeba na volnočasové centrum Dobručky.

„Když byly mé dcerce dva roky, neuměla jsem si představit, že bych ji jen tak někam odložila a nastoupila do práce. Zůstaly jsme však s malou Nikolkou samy a já chtě nechtě musela do práce. Shoda okolností mě přivedla k práci v MAS a já se po 20 letech života v Brně odstěhovala na venkov.“

Jana
(37 let)

V místní akční skupině pracuji již 7 let. K práci na venkově jsem přišla v podstatě náhodou. Studovala jsem regionální rozvoj na vysoké škole v Brně. Studium mě bavilo, i když jsem si školu dodělávala dálkově a snášela všechny útrapy s tím spojené.

Samotné studium vysoké školy nebylo „mou vlastní volbou“, byl to požadavek zaměstnavatele. V té době jsem byla zaměstnána na krajském úřadě v Brně a pracovala jsem na oddělení, které řešilo dotační programy. Práce mě bavila a změnu zaměstnání jsem neplánovala. Můj životní příběh se ale zkomplikoval, a po rozvodu s manželem jsem zůstala sama s dcerkou. V té době jsem byla na mateřské dovolené. Po prvním roce doma jsem se snažila o přivýdělek.

Mým požadavkem bylo, abych mohla pracovat z domova. Zároveň jsem nechtěla opouštět oblast, ve které jsem

Před mateřskou několik let pracovala. To, že budu pracovat v místní akční skupině mě samozřejmě nikdy předtím nenapadlo. Náhodou jsem narazila na internetu na prezentaci projektu jedné místní akční skupiny, který byl zaměřen na podporu folklórních akcí. Do této MAS jsem takříkajíc naslepo poslala životopis a připojila, trochu troufale, také komentář s požadavky, které se týkaly mých možností v rámci mé rodinné situace. K mému velkému překvapení to vyšlo!

Zpočátku jsem pracovala na částečný úvazek z domova. A jednou za dva týdny jsem jela do sídla mé MAS na schůzku. Byla jsem překvapena, jaké měli ostatní pracovníci v masce pochopení pro mou situaci. Po půl roce spolupráce jsem se rozhodla se z Brna přestěhovat a po jednom roce od mého nástupu na částečný úvazek jsem začala v MAS pracovat naplno.

Dnes už je z dcerky malá školačka. Na život na venkově jsme si obě zvykly a líbí se nám tady. Práce v MAS si velmi cením. Mám zde možnost neustálé seberealizace. Ačkoliv se jedná o zodpovědnou práci, pracovní doba je flexibilní a řadu věcí také zvládnou z domova.

Práci v MAS vděčím za mnohé. Zejména pak za to, že jsem mohla bez větších problémů být mámou své malé dceři a zároveň u toho finančně zajistit domácnost. Mohly jsme tak spolu trávit mnohem více času. I když to bylo náročné. Flexibilní pracovní doba a také to, že pracuji převážně z domu mi vyhovuje. Práce v MAS mi tak umožnila skloubit péči o dítě a vlastní kariéru, i když nevím, jestli „kariéra“ je v mém případě to správné slovo.

„V průběhu studia vysoké školy jsem absolvovala povinnou praxi v místní akční skupině. A aniž bych to předem plánovala, po promociích jsem v této MAS nastoupila na plný úvazek.“

Radka
(28 let)

V práci se cítím jako doma. Pracuji třetím rokem v MAS. A ačkoli žádnou další pracovní zkušenost dosud nemám, jsem v zaměstnání naprosto spokojená.

Na vysoké škole jsem studovala regionální rozvoj. O obor, na který jsem nastoupila, jsem se nikdy předtím více nezajímala, a jeho volba byla v podstatě dílem mé nerozhodnosti a nejasnosti, co bych chtěla jednou v životě dělat. Škola mě hned od začátku bavila a mou jedinou starostí bylo budoucí uplatnění. Od starších spolužáků, svého a i ostatních oborů, jsem věděla, že sehnat práci nebude pro mě jako absolventa nic jednoduchého.

Na začátku magisterského studia jsem absolvovala povinnou stáž, v místní akční skupině. O práci v ní jsem měla kusé

informace, a brala jsem celou stáž jako další studijní zkušenost. Proto bylo moje překvapení ze zájmu MAS o mou další spolupráci s ní opravdu velké.

Po ukončení povinné stáže mi byla nabídnuta další spolupráce formou dohody o provedení práce. Tu jsem přijala a až do magisterských státnic jsem takto v MAS vypomáhala. A musím říct, že to byla pravdu velmi cenná zkušenost. Zjistila jsem, jak to v MAS chodí, jak se pracuje na reálných projektech, jak se jedná s lidmi, s obcemi, s podnikateli a neziskovkami. V neposlední řadě jsem z práce svých budoucích kolegů vypožadovala jejich pracovní rytmus a flexibilitu, s jakou lze k práci přistupovat a která je zkratka pro MAS specifická.

Práce je hodně a je velmi náročná. Přesto jsem ale věděla, že chci v oboru zůstat, a nejen to. Přesvědčila jsem se, že moje volba vysoké školy byla správná a že bych se ráda dále realizovala v práci na venkově a pro venkov.

Ředitelka místní akční skupiny mi záhy po státnicích nabídla práci na plný úvazek a já neváhala ani minutu. Děláním práce, která mě baví a které se chci nadále věnovat. Jako téměř ještě čerstvý absolvent jsem vděčná za shody náhod, které mě k MAS přivedly. Svému zaměstnání se chci věnovat naplno. Založení rodiny prozatím neplánuji, ale už teď ze zkušeností svých kolegyně vím, že s příchodem dětí se práce, byť na zkrácený úvazek, vzdávat nemusím.

„Stále si pamatuji to nadšení, když jsme se sešli na první ustavující schůzce lidí, kteří zakládali naši MAS. Nikdo k nás ani netušil, do čeho se vlastně pouštíme. Ale tím, že chceme přispět ke zlepšení života u nás na venkově, jsem si byli všichni jisti.“

Milada
(39 let)

Myšlenka pracovat v místní akční skupině přišla v mém případě v pravou chvíli. Byla jsem krátce po mateřské dovolené s prvním synem. Do své původní práce jsem se vrátit, z mnoha důvodů, nemohla. Zaměstnavatel mou pozici již obsadil a já se neměla kam vrátit. Proto jsme s manželem uvažovali, jakou práci hledat, kde ji hledat, zkrátka do čeho se pustit.

Chvíli trvalo, než jsem se opět vrátila do zaměstnání. A dnes už vím, že se čekání vyplatilo. Dostala jsem nabídku založit s několika známými, ať už z vesnice, ze školy nebo z bývalé práce, MAS a podílet se na jejím chodu. Zpočátku nikdo z nás netušil, jak bude MAS fungovat. Bylo to velkou neznámou pro všechny. V naší masce pracuji dodnes. Čekám nyní již čtvrtého potomka a ze své velké rodiny mám skutečně obrovskou radost.

Rodina mě podporuje a já jsem šťastná, že dělám svou práci ráda. Dokonce se jí nemusím úplně vzdát, ani když odcházím na mateřskou dovolenou. Čtvrtou „dovolenou“ si plánuji opravdu užít. Práci zpočátku omezím opravdu více než dříve. Ale vrátka si zavřít nechci, a ani bych to už po tolika letech neuměla.

Sídlo MAS se nachází shodou okolností přímo v obci, ve které s rodinou žiji, kde jsem se narodila a kde mám příbuzné a kamarády. Veškeré starosti a radosti spojené s regionem se mě více či méně týkají a já už si dnes nedokážu představit, že bych neměla možnost se na chodu věcí u nás v regionu, byť v omezené míře, podílet.

Moje práce je flexibilní. A to především z hlediska času. Tři děti (a čtvrté na cestě) vyžadují pozornost a mám „na plný úvazek“, i když už mají i své vlastní zájmy a koníčky. Na venkově se narodily a jsou zde šťastné.

Mne však trápí, že se nemalé množství mladých rodin s malými dětmi stěhuje z venkova do města nebo alespoň blíže k velkým městům. Obce se vylidňují a dětí je na vesnicích méně. Kvůli nedostatku dětí pak na menších vesnicích bývá problém jak s předškolním, tak i základním vzděláváním. A to je opravdu velká škoda. Můj malý skromný cíl, nebo spíše velký, je také pomocí aktivit MAS přilákat postupně do našich obcí mladé lidi, kteří chtějí bydlet na venkově a chtějí zde založit rodinu a vychovávat děti.

„Dvě volební období jsem byla starostkou. Když tato etapa mého života skončila, přemýšlela jsem, co dál. Práce pro venkov byla pro mě prioritou. I díky mým zkušenostem z vedení obce jsem získala práci v naší MAS.“

Zuzana
(54 let)

Venkovu se věnuji téměř 20 let. Jsem dítě z paneláku, ale většinu svého života jsem prožila na vesnici. Přivedl mě sem můj muž, který se zde narodil, a jeho kořeny jsou tak hluboké, že varianta bydlet ve městě nepřipadala v úvahu. Po, ne zcela krátkém, čase jsem si tu zvykla a už bych neměnila. Život ve městě už si neumím představit.

V současné době pracuji v MAS. Působím zde sedmým rokem. MAS je mi svým posláním velmi blízká. Spojuje neziskový sektor, místní podnikatele a obce. Před zaměstnáním v masce jsem působila v jedné ze sdružených obcí na pozici starostky, po dvě volební období. Práci jsem se věnovala naplno, jinak to už neumím, a bavila mě, celých osm let. Po třetích volbách mi už hlasy voličů nebyly tolik nakloněny a byl zvolen jiný starosta.

Věděla jsem, že chci na venkově zůstat a že si musím najít práci zde. Za doby mého starostování jsem se poznala s lidmi z MAS. Spolupracovali jsme na několika projektech a o jejich činnosti jsem věděla mnohé. Nabídla jsem jim proto své zkušenosti z práce pro venkov a byla jsem přijata na hlavní pracovní poměr.

V současnosti už jsem babičkou dvou malých holčiček. Má dcera je taktéž pracovně vytížená. Jako správná „hlídací“ babička se věnuji svým vnoučatům velmi často.

Jsem si vědoma toho, že když bych pracovala v zaměstnání, kde je pevná pracovní doba, za přepážkou na úřadě, svou novou roli bych zastávat nemohla. Práce v MAS je velmi flexibilní a „prorodinná“. Nešidím ani práci, ani hlídání vnoučat. Děti potřebují aktivního společníka a já se snažím, aby je nemusel hlídat cizí člověk, ale abychom společně poznávali svět, tak jako jsem ho poznávala v dětství já se svými prarodiči, zatímco rodiče byli v práci. Dříve byli prarodiče k dispozici na hlídání častěji, než je tomu dnes. Rodiny také bydlely více pospolu. Dnes lidé obecně pracují do vyššího věku, jsou aktivní a mladé rodiny mívají problémy s výchovou dětí, na které kvůli práci nemají dostatek času. I proto jsem ráda, že mají vnoučata babičku „při ruce“, která je ráda pohlídá, a která nemusela rezignovat na své zaměstnání.

"Otevíráme veřejný prostor"

Obecně prospěšná společnost Civipolis vznikla na konci roku 2011 s cílem oživovat a otevírat veřejný prostor. Odtud také náš slogan "Otevíráme veřejný prostor". Jde nám zejména o dialog, o to, aby se zásadních věcí a rozhodnutí účastnily všechny zainteresované strany, hlavně pak veřejnost.

www.civipolis.cz

Civipolis, o.p.s.

Bystrovanská 263/19A
772 00 Olomouc

www.civipolis.cz